

Pes s drdolem

grónské pohádky a pověsti v ilustracích Martina Veliška

Výstava ilustrací Martina Veliška k českému vydání grónských pohádek a pověstí v nakladatelství Argo pod názvem *Pes s drdolem*. Základem knihy, kterou přeložil Zdeněk Lyčka z dánštiny a angličtiny s přihlédnutím ke grónskému originálu, jsou *Mýty a pověsti z Grónska* polárního badatele, cestovatele a spisovatele Knuda Rasmussena (1879–1933), jejichž výbor uspořádal dánský spisovatel Jørn Riel (1931), který žil šestnáct let v Grónsku. V roce 2016 některé z těchto příběhů převyprávěla pro děti a mládež dánská novinářka Gunvor Bjerreová (1942) v knize *Měsíční muž a další příběhy z Grónska*. Autorka knihu doplnila převyprávěnými pohádkami a pověstmi dalších grónských autorů. Součástí českého vydání je také první kniha publikovaná ve východním dialektu grónštiny *Pohádky z východního Grónska* (1994). Její autorkou je inuitská spisovatelka Elisa Maqeoová (1916–2007) z osady Kuummiut, kterou založil její otec a zároveň známý grónský umělec Kaarali Andreassen, jeden z prvních křesťanů na východním pobřeží Grónska. Elisin dědeček Mitsivarnianga byl proslulý lovec a šaman. Do českého výboru nebyly zařazeny totožné či podobné varianty pověstí, které byly u nás vydány již dříve, a to v české verzi Rasmussenových knih *Grónské mýty a pověsti* (1996, 2007) a *Noví lidé* (2018), v knize *O Igimarasussukovi, který jedl své ženy* (2016) Árona z Húrky a v knize *Duše, buď krásná* (2018) Oleho Jørgensena. Výjimkou jsou příběhy o Kaassassukovi, Měsíčním muži a Matce moře, které sice již česky vyšly v několika variantách, nikoli však ve zjednodušené podobě pro děti a mládež.

Martin Velišek (1963) je absolventem sklářského ateliéru profesora Libenského na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze. Věnuje se ilustrátorské, plakátové, animátorské a volné umělecké tvorbě. Je dvorním výtvarníkem alternativní kapely Už jsme doma a autorem osobité výtvarné výzdoby známé žižkovské hospody U vystřeleného oka. Obdržel cenu Ministerstva kultury ČR za nejkrásnější knihu roku 1997. Spolupracoval na filmech *Fimfárum Jana Wericha*, *Fimfárum 2* a *Lajka*, za které získal České lvy za nejlepší výtvarné řešení a nejlepší výtvarný počin. Vystavoval mj. na Slovensku, v Polsku, Německu, Rakousku, Finsku, Švédsku, Dánsku (vč. Grónska a Faerských ostrovů), Norsku (vč. Špicberků), ve Francii, Španělsku, USA, Austrálii a na mnoha dalších místech po celém světě. Ilustroval mj. *Babičku* Boženy Němcové, *Zvířecí farmu* George Orwella a *Grónské mýty a pověsti* Knuda Rasmussena. Jeho posledním souborným dílem jsou ilustrace k českému vydání grónských pohádek a pověstí *Pes s drdolem*, z nichž vychází tato výstava.

